

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 10 grudnia 2003 r.

dotycząca postępowania na mocy art. 81 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz art. 53 Porozumienia EOG

(Sprawa COMP/E-2/37.857 – Nadtlenki organiczne)

(notyfikowana jako dokument nr C(2003) 4570 wersja ostateczna oraz sprostowanie C(2004) 4)

(Jedynie teksty w językach angielskim, hiszpańskim i niemieckim są autentyczne)

(2005/349/WE)

Dnia 10 grudnia 2003 r. Komisja przyjęła decyzję (C(2003) 4570 wersja ostateczna) dotyczącą postępowania na mocy art. 81 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz art. 53 Porozumienia EOG. Dnia 7 stycznia 2004 r. Komisja zatwierdziła drogą procedury pisemnej E/2/2004 (C(2004) 4) sprostowanie do niemiecko- i hiszpańskojęzycznych wersji decyzji C(2003) 4570 wersji ostatecznej. Zgodnie z przepisami art. 21 rozporządzenia 17⁽¹⁾ Komisja niniejszym publikuje nazwy stron oraz główną treść decyzji, uwzględniając prawny interes przedsiębiorstw w zakresie ochrony ich interesów handlowych. Niepoufna wersja pełnego tekstu decyzji dostępna jest w autentycznych językach dla tej sprawy oraz w językach roboczych Komisji na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. STRESZCZENIE NARUSZENIA PRZEPISÓW

Charakter nauszenia przepisów i adresy podmiotów związanych ze sprawą

- (1) Niniejsza decyzja skierowana jest do następujących przedsiębiorstw oraz/lub stowarzyszeń przedsiębiorstw:
- Akzo Nobel Chemicals International BV,
 - Akzo Nobel Polymer Chemicals BV,
 - Akzo Nobel NV,
 - Atofina SA,
 - Degussa UK Holdings Limited,
 - Peroxid Chemie GmbH & Co. KG,
 - Peroxidos Organicos S.A.,
 - AC Treuhand AG.
- (2) Poczynając od roku 1971 r., główni producenci nadtlenków organicznych w owym czasie (Akzo Nobel Chemicals International BV i Akzo Nobel Polymer Chemicals BV, Luperox GmbH (który stał się częścią

głównej spółki zależnej Atofina SA), zwane dalej Akzo oraz Peroxid Chemie GmbH & Co. KG) zawarły i uczestniczyli w ciągłym porozumieniu, sprzecznym z art. 81 ust. 1 Traktatu oraz art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, obejmującym czasami całość, a czasami większość Wspólnoty i EOG, w ramach którego strony uzgodniły udziały w rynku, ustaliły ceny wyrobu, podjęły decyzję w sprawie mechanizmu podnoszenia cen, a następnie go wdrażały, przypisały sobie klientów oraz ustanowiły mechanizm monitorowania i egzekwowania zawartych między sobą porozumień. Peroxidos Organicos SA (1975–1999) uczestniczyła w szczegółowych ustaleniach w ramach ogólnego porozumienia. W praktyce te zaangażowana była również spółka AC Treuhand AG (1993–1999).

Czas trwania naruszenia przepisów

- (3) Czas uczestniczenia:
- a) Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Polymer Chemicals BV oraz Akzo Nobel NV od 1 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1999 r.;
 - b) Atofina S.A. od 1 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1999 r.;

⁽¹⁾ Dz.U. 13 z 21.2.1962, str. 204/62. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1/2003 (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 1).

- c) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG od 1 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1999 r.;
- d) Degussa UK Holdings Limited od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1999 r.;
- e) Peroxidos Organicos SA od 31 grudnia 1975 r. do 31 grudnia 1999 r.;
- f) AC Treuhand od 28 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1999 r.

Rynek nadtlenu organicznego

- (4) Nadtlenek organiczny to cząsteczka organiczna zawierająca wiązanie „nadtlenowe” lub tlen-tlen (-O-O-). Nadtlenki organiczne (dalej „NO”) są substancjami bardzo łatwo wybuchowymi, a poważne wypadki nie są rzadkością w tej branży. Nadtlenki organiczne dostępne są w formie stałej (zazwyczaj drobny proszek), płynnej lub w formie pasty. NO oraz mieszaniny zawierające NO stosuje się zazwyczaj jako przyspieszacze, aktywatory, katalizatory, środki sieciujące, utwardzacze, inicjatory, promotory. NO można podzielić zarówno według ich trzech głównych „zastosowań”, jak i według siedmiu „klas”.
 - (5) NO odgrywają decydującą rolę w branżach tworzyw sztucznych i wyrobów gumowych, gdzie znajdują zastosowanie w trzech głównych obszarach:
 - a) polimeryzacja żywic termoplastycznych (tak zwane zastosowania polimeru wielocząsteczkowego lub „HP”);
 - b) utwardzanie żywic termoutwardzalnych z poliestru nienasyconego (tak zwane zastosowania „UP”);
 - c) sieciowanie (tak zwane zastosowania „XL”).
- (6) Komisja wykryła, że zasięg geograficzny tych praktyk obejmuje co najmniej EOG. W 1999 r., ostatnim pełnym roku, w którym miało miejsce naruszenie przepisów, kartel obejmował ponad 90 % rynku omawianego wyrobu na obszarze EOG, a szacowana wartość tego rynku we wspomnianym roku wyniosła 250 milionów EUR.

Funkcjonowanie kartelu

- (7) Główne porozumienie zaczęło stosować w 1971 r. pierwszych trzech uczestników (Akzo, Peroxid Chemie oraz Atofina (w tamtym czasie – Luperox)). Porozumienie obejmowało ustalenia cząstkowe dotyczące zastosowań „HP” oraz termoutwardzalnego UP oraz zostało również podzielone wg kryteriów regionalnych. Ustalenia regionalne dotyczyły Francji (do 1992 r.), Zjednoczonego Królestwa (do 1992 r.), Hiszpanii (od końca 1975 r.) oraz reszty Europy, a wynikały one z głównych zasad i przepisów zawartych w porozumieniu ogólnym. Kolejne ustalenia cząstkowe poczyniono w 1983 r. w zakresie sieciowania NO i również obejmowały one większość krajów europejskich. Wspomniane ustalenia cząstkowe zasadniczo pokrywały się z porozumieniem ogólnym, np. w każdym z ustaleń cząstkowych znajdują się informacje dotyczące omawianego okresu, mecha-

nizmów wzajemnej kontroli i kompensacji, stron, wyrobów, klientów oraz osób odpowiedzialnych za realizację.

- (8) Celem głównego porozumienia było utrzymanie udziałów w rynku oraz koordynacja podwyżek cen, a porozumienie to oparto o pisemną „umowę” z roku 1971. Aby osiągnąć wyznaczony cel, szczegółowe dane dotyczące sprzedaży uczestniczących spółek były dokładnie monitorowane przez podmiot niezależny (od 1993 r. AC Treuhand); uczestniczące strony przyznały sobie klientów; a w przypadku odchylenia od zamierzonego udziału w rynku, stosowano rekompensaty lub przekazywano sobie klientów. Regularnie odbywały się spotkania mające na celu dostrajanie działań porozumienia. Porozumienie zawierało liczne ustalenia cząstkowe w zakresie konkretnych wyrobów lub podwyrobów bądź regionów. Część ustaleń cząstkowych trwała tylko przez ograniczony okres czasu lub została zintegrowana w ramach innych ustaleń cząstkowych. W ustalenia cząstkowe dotyczące Hiszpanii zaangażowana była również spółka Perorsa.
- (9) Wykryto, że AC Treuhand łamie postanowienia art. 81 Traktatu oraz art. 53 Porozumienia EOG poprzez organizowanie spotkań, prowadzenie mediacji w sporach, proponowanie udziałów w rynku oraz ukrywanie obciążających dowodów. Spółka AC Treuhand działała jak stowarzyszenie przedsiębiorstw oraz/lub jak przedsiębiorstwo.
- (10) W 1992 r. w kartelu wystąpiły tarcia, a zakończył on istnienie w końcu 1999 r., po niepowodzeniu prób podjętych przez strony celem uzgodnienia wielkości udziałów. Niektóre z ustaleń cząstkowych ustały wcześniej.

II. KARY PIENIĘŻNE

Kwota podstawowa

- (11) Komisja uznaje, że zaangażowane przedsiębiorstwa dopuściły się bardzo poważnego naruszenia przepisów. Charakter i geograficzny zasięg tego naruszenia kwalifikują je jako bardzo poważne, niezależnie od tego, czy jego wpływ na rynek można zmierzyć czy nie.

Traktowanie różnicowane

- (12) W ramach kategorii bardzo poważnych naruszeń przepisów skala prawdopodobnych kar pieniężnych umożliwia zastosowanie różnicowanego traktowania w stosunku do przedsiębiorstw, tak aby uwzględnić efektywną zdolność ekonomiczną przedsiębiorstwa naruszającego przepisy do powodowania znaczących szkód w zakresie konkurencji; jak również ustalenie kary na takim poziomie, który będzie miał odpowiedni skutek odstraszający. Przy ponad 40-procentowym udziale w omawianych rynkach Akzo jest największym producentem i powinien wobec tego zostać zaliczony do pierwszej kategorii. Atofina oraz Peroxid Chemie, z udziałami w rynku wynoszącymi 20–25 %, należy zaliczyć do drugiej kategorii. Perorsa, z mniej niż 5-procentowym udziałem w rynku w Europie, należy zaliczyć do trzeciej kategorii.

- (13) Degussa UK Holdings (poprzednia nazwa Laporte plc.) od 1 września 1992 r. pozostaje spółką macierzystą w stosunku do Peroxid Chemie i należy ją zaliczyć do tej samej kategorii co Peroxid Chemie, jako że spółka ta wspólnie z Peroxid Chemie odpowiada za nielegalną działalność Peroxid Chemie.
- (14) Podział odpowiedzialności Peroxid Chemie oraz Degussa UK Holdings w zakresie kary jest następujący. Spółka Peroxid Chemie była uczestnikiem porozumienia od 1 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1999 r., a spółka Degussa UK Holdings pozostaje łącznie i indywidualnie odpowiedzialna za okres, w którym była całościowym właścicielem Peroxid Chemie, tj. od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1999 r.
- (15) Oddzielnie rozważa się AC Treuhand. Komisja przyznaje, że w pewnym zakresie nowością jest kierowanie decyzji do przedsiębiorstwa oraz/lub stowarzyszenia przedsiębiorstw, które odgrywa w kartelu tego rodzaju rolę. Fakt ten należy uwzględnić przy określaniu poziomu kar pieniężnych. Wobec powyższego Komisja uznaje za odpowiednie nałożenie na AC Treuhand kary w wysokości 1 000 EUR.
- (16) Aby uwzględnić wielkość oraz zagregowane zasoby przedsiębiorstw oraz zapewnić, że kara ma odpowiedni skutek odstrasżający, Komisja uznaje, że kwotę początkową należy dostosować do spółek Akzo i Atofina.

Czas trwania

- (17) Komisja ustaliła, że spółki Akzo, Atofina i Peroxid Chemie naruszały art. 81 ust. 1 Traktatu od 1 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1999 r., Perorsa od co najmniej 31 grudnia 1975 r. do 31 grudnia 1999 r., a Degussa UK Holding od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1999 r., natomiast spółka AC Treuhand działała jako przedsiębiorstwo i/lub stowarzyszenie przedsiębiorstw od 28 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1999 r.
- (18) Na potrzeby obliczenia kary Komisja uwzględniła pełne miesiące i dlatego też ustala, że okres, w którym miało miejsce naruszenie przepisów przez te przedsiębiorstwa, wynosi 29 lat (Akzo, Atofina oraz Peroxid Chemie), 6 lat (AC Treuhand), 7 lat i 4 miesiące (Degussa UK Holdings) oraz 24 lata (Perorsa). Dla Peroxid Chemie okres ten dzieli się na dwa podokresy, tj. okres samodzielnej odpowiedzialności (21 lat i 8 miesięcy) oraz okres wspólnej odpowiedzialności ze spółką macierzystą Degussa UK Holdings (7 lat i 4 miesiące).
- (19) Komisja konkluduje, że okres trwania naruszenia był długi (dłuższy niż pięć lat) w przypadku AC Treuhand, Akzo, Atofina, Degussa UK Holdings, Peroxid Chemie oraz Perorsa. W konsekwencji do kwot podstawowych kary nałożonej na Akzo i Atofina należy zastosować

podwyżki w wysokości 245 %. Do kwoty podstawowej kary nałożonej na Peroxid Chemie należy zastosować podwyżki w wysokości 207,5 %. Do kwot podstawowych kary nałożonej na Peroxid Chemie/Degussa UK Holdings należy zastosować podwyżki w wysokości 70 %. Do kwoty podstawowej kary nałożonej na Perorsa należy zastosować podwyżki w wysokości 220 %. Odsetki te wynikają z zastosowania podwyżki w wysokości 10 % rocznie w odniesieniu do ostatnich dwudziestu lat naruszenia (1980–1999) oraz podwyżki w wysokości 5 % rocznie w odniesieniu do tej części naruszenia, która miała miejsce 21 do 29 lat temu (1971–1979).

Okoliczności obciążające

- (20) Atofina była już w przeszłości karana za udział w czterech kartelach, a Peroxid Chemie/Degussa UK Holdings za udział w jednym kartelu. Wobec powyższego fakt powtórne wykroczenie zostanie uznane jako okoliczność dodatkowo obciążająca.
- (21) Komisja uznaje w związku z tym, że nałożoną karę należy zwiększyć o 50 % w przypadku Atofina, aby uwzględnić fakt, że spółka ta była już podmiotem decyzji Komisji w kilku poprzednich sprawach dotyczących karteli, oraz o 50 % w przypadku Degussa UK Holdings i Peroxid Chemie, aby uwzględnić fakt, że spółki te były już podmiotem jednej poprzedniej decyzji Komisji dotyczącej kartelu, bądź to bezpośrednio (Degussa UK Holdings), bądź poprzez przedsiębiorstwo do którego przynależały (Peroxid Chemie).

Okoliczności łagodzące

- (22) Atofina potwierdziła argumenty Komisji wskazujące na 29-letni okres trwania kartelu.
- (23) Zgodnie z zasadą rzetelności proponuje się zastosować specjalną okoliczność łagodzącą „współpraca wykraczająca poza zakres ogłoszenia o łagodzeniu kar” w odniesieniu do Atofina. Ta okoliczność łagodząca ochroni Atofina od płacenia kary wyższej po podjęciu współpracy od tej, jaką zapłaciłaby, takiej współpracy nie podejmując.
- (24) W świetle powyższych faktów Komisja uznaje za odpowiednie przyznanie spółce Atofina redukcji kwoty podstawowej w wysokości 94,14 miliona EUR za skuteczną współpracę wykraczającą poza zakres ogłoszenia o łagodzeniu kar.

Zastosowanie limitu obrotów w wysokości 10 %

- (25) W odniesieniu do Perorsa oraz Peroxid Chemie stosuje się 10-procentowy limit w obrocie światowym, o którym mowa w art. 15 ust. 2 rozporządzenia 17.

Zastosowanie ogłoszenia o łagodzeniu kar z 1996 r.

Nienakładanie lub gruntowna redukcja kwoty („Sekcja B”: redukcja 75–100 %)

- (26) Akzo zostaje wyłączone spod kar za to, że było pierwszym przedsiębiorstwem, które zgłosiło Komisji istnienie kartelu.

Znacząca redukcja kary („Sekcja D”: redukcja od 10–50 %)

- (27) Spółce Atofina przyznaje się redukcję w wysokości 50 % za współpracę w ramach dochodzenia Komisji. Wśród spółek kwalifikujących się do znaczącej redukcji kary Atofina była pierwszą spółką, która podjęła współpracę z Komisją oraz wniosła najbardziej pożyteczny wkład. Podobnie jak inne spółki współpracujące z Komisją również i ta spółka zasadniczo nie zaprzeczała faktom, na których Komisja oparła zarzuty.

- (28) Spółkom Peroxid Chemie oraz Degussa UK Holdings przyznaje się redukcję w wysokości 25 % za współpracę w ramach dochodzenia Komisji. Dowody, jakie dostarczyła spółka, dotarły później, współpraca miała charakter bardziej ograniczony niż to miało miejsce w przypadku spółek Akzo i Atofina.

- (29) Spółce Perorsa, która jako ostatnia nawiązała współpracę, przyznaje się redukcję w wysokości 15 %.

Zdolność płatnicza

- (30) Żadna ze spółek nie zgłaszała braku zdolności płatniczej.

Decyzja

- 1) Nakłada się następujące kary:

a) Akzo Nobel Polymer Chemicals B.V., Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals International BV, razem i z osobna odpowiedzialne	0 EUR
b) Atofina SA	43,47 milionów EUR
c) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG	8,83 milionów EUR
d) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG i Degussa UK Holdings Limited, razem i z osobna odpowiedzialne	16,73 milionów EUR
e) AC Treuhand AG	1 000 EUR
f) Peroxidos Organicos SA	0,50 miliona EUR.

- 2) Wymienione przedsiębiorstwa oraz stowarzyszenia przedsiębiorstw, w trybie natychmiastowym, zaprzestają popełniania przedmiotowych naruszeń przepisów, o ile nie uczyniły tego do tej pory. Powstrzymują się one od wszelkich działań lub praktyk uznanych w tej sprawie za naruszenie przepisów oraz od wszelkich działań i praktyk mających identyczny lub podobny przedmiot lub skutek.